

Beleidsnota lucratiefbelangregeling

Tijdens het dertigledendebat in de Tweede Kamer op 4 april 2024 over extra belasting voor extreem rijken is de volgende motie¹ over de huidige lucratiefbelangregeling aangenomen:

“De Kamer verzoekt de regering de lucratiefbelangregeling zodanig aan te passen dat managers actief in de private equitysector ten aanzien van hun carried interest worden belast naar het progressieve tarief van box 1 van de inkomstenbelasting; [en] verzoekt verder de regering daarbij in kaart te brengen of dit heffingsrecht in box 1 onder belastingverdragen ook geëffectueerd kan worden en bij twijfel daarover met de daarvoor in aanmerking komende verdragspartners in overleg te treden teneinde de belastingverdragen aan te passen, al dan niet via een protocolbepaling, en de Kamer daarover voor het zomerreces van 2024 nader te berichten[.]”

Twee onderzochte alternatieven voor de huidige lucratiefbelangregeling

Naar aanleiding van deze motie heeft het ministerie van Financiën onderzoek gedaan naar de huidige lucratiefbelangregeling in de Wet inkomstenbelasting 2001. Het onderzoeksrapport is op 13 februari 2025 naar de Tweede Kamer verzonden.² In deze beleidsnota worden twee alternatieven voorgelegd ter consultatie. Deze alternatieven zijn eveneens in het onderzoeksrapport benoemd en toegelicht. U wordt gevraagd te reageren op beide alternatieven door antwoord te geven op de hieronder gestelde vragen.

Achtergrond lucratiefbelangregeling

Met name binnen de private equity- en managementparticipatiepraktijk ontvangen (fonds)managers als onderdeel van hun beloningsstructuur vermogensbestanddelen waarmee zij hoge rendementen kunnen behalen. Deze rendementen staan veelal niet in verhouding tot het geïnvesteerde kapitaal en/of het feitelijk op de investering gelopen risico en zijn daarom (deels) disproportioneel. Vóór de invoering van de lucratiefbelangregeling nam de Belastingdienst het standpunt in dat het disproportionele gedeelte van het rendement in feite een beloning is voor arbeid en niet een opbrengst van het geïnvesteerde kapitaal, zoals belanghebbenden stelden. Mede vanwege het grote verschil in belastingdruk tussen box 1 en box 3 leidde dit menigmaal tot discussie tussen de belastingplichtige en de Belastingdienst. Die discussie ging over de vraag of sprake is van een opbrengst van arbeid (box 1) dan wel een opbrengst van geïnvesteerd kapitaal (box 3). Omdat deze discussie complex en sterk feitelijk is, resulteerde deze discussie vaak in een compromis tussen de belastingplichtige en de Belastingdienst. Daarbij werd met toepassing van box 2 inclusief een dooruitdelingsplicht het midden gevonden tussen box 1 en box 3.

Dit compromis is in grote lijnen als uitgangspunt genomen bij de vormgeving van de lucratiefbelangregeling per 1 januari 2009. De wetgever heeft er daarbij voor gekozen om bij een hefboom in de kapitaalstructuur van de vennootschap van ten minste 10/90 en een relatie met arbeid wettelijk op te nemen dat – nadat de inkomsten de loonsfeer hebben verlaten – in beginsel sprake is van resultaat uit overige werkzaamheden (box 1). Met deze wetgeving kan de Belastingdienst zonder complexe discussies de werkelijk behaalde voordelen uit lucratief belang belasten op het moment van realisatie. Het excessief rendement in die voordelen is daardoor in beginsel volledig belast als arbeidsinkomen in box 1. Dat heeft tot gevolg dat ook de vergoeding voor de investering van kapitaal in box 1 valt. De belastingplichtige kan deze heffing in box 1 onder bepaalde voorwaarden inruilen voor een heffing in box 2 (aanmerkelijkbelangvariant). Daarvoor moet de belastingplichtige het lucratief belang houden via een kapitaalvennootschap.

¹ Het betreft de motie-Idsinga c.s., Kamerstukken II 2023/24, 25087, nr. 335.

² Brief Staatssecretaris van Financiën Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane, 13 februari 2025, kenmerk 2024-566008.

De vennootschap moet dan de voordelen uit lucratief belang voor minimaal 95% doorstoten naar privé. Als de belastingplichtige aan deze voorwaarde voldoet, behoren diezelfde voordelen niet langer tot het box 1-inkomen maar uitsluitend tot de box 2-voordelen. Deze verplichting zorgt ervoor dat de heffing in box 2 direct plaatsvindt en voorkomt daarmee uitstel van belastingheffing in box 2. De belastingplichtigen betalen dan over de voordelen uit lucratief belang maximaal 31% inkomstenbelasting in box 2 in 2025.

Onderzochte alternatieven

Naar aanleiding van de motie is nader onderzocht of een alternatieve vormgeving van de huidige lucratiefbelangregeling mogelijk en wenselijk is. Alhoewel meerdere varianten denkbaar zijn, is ervoor gekozen om de volgende twee denkrichtingen nader uit te werken.

Alternatief a.: heffing als loon dan wel als resultaat uit overige werkzaamheden

Een denkrichting voor een eventuele aanpassing van de lucratiefbelangregeling is om deze in te bedden in de loonheffingen. Bij deze variant kan de opbrengst niet meer in box 2 worden belast. Voor zover sprake is van een dienstbetrekking vindt loonheffing plaats als het voordeel is genoten (*pay-as-you-earn*). Als geen sprake is van een dienstbetrekking zou de heffing – evenals nu – kunnen plaatsvinden in box 1 als resultaat uit overige werkzaamheden (row). Deze variant zou wel een fundamentele herziening van de huidige lucratiefbelangregeling betekenen en vraagt meer wetgevings- en uitvoeringscapaciteit dan alternatief b (zie hieronder).

Alternatief b.: multiplier voor de heffingsgrondslag van box 2

Een andere denkrichting is een (effectieve) tariefsverhoging in box 2 maar dan alleen voor belastingplichtigen met een lucratief belang. Een variant die op korte termijn te realiseren is, is een grondslagverbredende maatregel voor belastingplichtigen die de aanmerkelijkbelangvariant toepassen. In het onderzoeksrapport is opgemerkt dat het effectieve tarief daarbij tussen het toptarief in box 1 (49,5%) en het toptarief in box 2 (2025: 31%) zou moeten liggen.

Vragen

1. Vindt u dat de huidige lucratiefbelangregeling (op onderdelen) moet worden gewijzigd? Waarom wel/niet en op welke wijze?
2. Welke voor- en nadelen/risico's ziet u bij alternatief a.?
3. Welke voor- en nadelen/risico's ziet u bij alternatief b.?
4. Wat zou volgens u een passend belastingtarief voor voordelen uit lucratief belang in box 2 zijn (alternatief b.)?
5. Welke factoren moeten worden meegewogen bij uw antwoord op vraag 4.? Bijvoorbeeld de hoogte van de belastingtarieven die de ons omringende landen hanteren voor de voordelen uit lucratief belang.
6. Welke andere aandachtspunten ziet u bij beide alternatieven?
7. Welke alternatieve regeling ziet u naast de hiervóór beschreven alternatieven, gezien de strekking van de motie om ook onder belastingverdragen te kunnen heffen over voordelen uit lucratief belang?